"नॉर्थ कॅनरा जी. एस्. बी. वृत्तविलास"

दि नॉर्थ कॅनरा गौड सारस्वत ब्राह्मण संघाची त्रैमासिक

मुखपत्रिका

कार्यालय फोन : २३८७७३०१, २३८८००७३

WEB SITE : http://www.nkgsbsangh.org

E-MAIL : nkgsbs@gmail.com

कार्यालयीन वेळ : दुपारी ३ ते ७ (शनिवारी ३ ते ५)

।। काव्य शास्त्र विनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।।

मूल्य रु. ५

क्रमांक ३ वर्ष : ४३ ऑक्टोबर–डिसेंबर २०२१

BOOK PACKET

Regd. with Registrar of Newspaper of India, Reg. No. RN37436/80

TO,

From : The NKGSB Sangh, Laxmi Sadan, 361, V.P. Road, Mumbai - 400 004.

।। श्री रामेश्वर प्रसन्न ।।

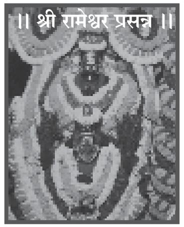

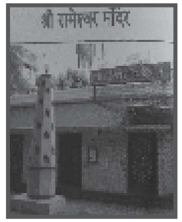

सरस्वती बाग, जोगेश्वरी येथील मुंबईतील प्रति मंगेशी श्री रामेश्वर मंदिर नूतनीकरणासाठी भक्तगणांना आवाहन

जोगेश्वरी पूर्व येथे बहुतांश सारस्वतांची ५००–६०० कुटुंबे सरस्वती बाग या निसर्गरम्य वसाहतीत पिढ्यान् पिढ्या गुण्यागोविंदाने नांदत आहेत. सरस्वती बागेची स्थापना शंभर वर्षांपूर्वी म्हणजे १९१९ साली झाली. तेथील रहिवाशांची धार्मिक भूक शमविण्यासाठी कर्त्या स्थानिक मंडळींनी पुढाकार घेऊन १९२६ मध्ये तेथे श्री रामेश्वर मंदिराची स्थापना केली. गर्भकुडीत शिवलिंगाच्या प्राणप्रतिष्ठेसमयी सद्भक्ती मंदिराचे टाकी महाराज आवर्जून उपस्थित होते. महाराजांच्या वतीने श्री मंगेशी येथे प्रसाद लावला व श्रीनी आशीर्वाद दिला की मी श्री रामेश्वर मंदिरात पूर्णांशाने वास करीत आहे. त्यानुसार वर्षभर मंदिरात मंगेशीच्याच धर्तीवर अभिषेक, लघुरुद्रसह सर्वप्रकारच्या पूजा, रंगपूजा, भजन, कीर्तन, प्रवचन असे कार्यक्रम, रामनवमी, माघ पौर्णिमासारखे उत्सव कार्यान्वित होतात व त्यावेळी मुंबईतील ठिकठिकाणाहून भक्तगण श्रद्धेने उपस्थित असतात. पु.लं.चं बालपण सरस्वती बागेत गेले. त्यानीही एका लेखात नमूद केले आहे की 'रामेश्वर देवळात कीर्तन उभे राहिले की जेवणाबिवणाची शुद्ध नसे' अशी या मंदिराची महती, असे हे रामेश्वर मंदिर पुढील चार वर्षांनी शतक महोत्सव साजरा करणार आहे. या प्रसंगाचे औचित्य साधून विश्वस्त मंडळींनी भव्य प्रमाणात दुरुस्ती करणे व सुशोभीकरण हाती घेतले आहे. प्रदक्षिणेच्या परिक्रमा भागात मार्बलचे फ्लोरींग, आवश्यक तेथे डागडुजी, छतातून होणारी गळती थांबवणे, खिडक्या दरवाजांची दुरुस्ती अशी विविध कामे करण्याचे आहे. याचा अंदाजे खर्च रु. ५० लाख एवढा अपेक्षित आहे. या निवेदनातर्फे समस्त भक्तगणांना आवाहन आहे की त्यांनी ही श्रीच्या सेवेची सुसंधी समजून सढळ हस्ते देणग्या द्याव्या. रु. २५ हजार व अधिक देणगी देणाऱ्या भक्तांचा ऋणनिर्देश दर्शकीय फलकावर केला जाईल. देणगी Shri Rameshwer Mandir Sansthan यांच्या नावे धनादेश काढून NKGSB बँकेच्या जोगेश्वरी शाखेतील १ नंबरच्या खात्यावर जमा करावी. किंवा

Saraswat Bank, Andheri (E) Branch

SB A/c. No. 019200100029558 I IFSC Code : SRCB0000019

या खात्यावर जमा करावी. देणगीदारांनी आपले नाव, पत्ता, पॅन नंबर, संपर्क नंबर खालील विश्वस्तांपैकी कुणालाही मेसेज करावे म्हणजे पावती घरपोच देता येईल.

किशोर भेंडे: ९७६९९०३००१ **शिवानंद बोरकर :** ९८२०८५८३४४

प्रणव मुझुमदार: ९८२११८८३४०, **शंकर नाडकर्णी :** ९८२०१९५४८४

उदय नाडकर्णी :९७६९३५२२३७, **राजाराम वागळे:** ९८६९४४४०२८

संपादकीय

श्री अरुण कसबेकर यांच्यातर्फे वृद्धसेवानिधीसाठी आणखी ३२ लाख रुपयांची देणगी –समाज सेवा लाभार्थींना दर महिना वाढीव किमान शंभर रुपये साहाय्य देणे शक्य

आपल्या ज्ञाती संबंधित कार्यात विशेष रस घेणारे व मुखपत्रिकेचे एक लोकप्रिय स्तंभ लेखक श्री. अरुण भास्कर कसबेकर गेली १४ वर्षे सातत्याने विविध प्रसंगी वृद्धसेवानिधीसाठी सालिना एक तरी भरघोस देणगी देत असतात. या सतत मिळणाऱ्या देणग्यांच्या संदर्भात प्रकर्षाने एक तुलना कराविशी वाटते. तीस कोटी उत्पन्न असलेल्या व्यक्तीने तीन लाख रुपयांची देणगी देणे व तीन कोटी उत्पन्न असलेल्या व्यक्तीने तेवढ्याच रकमेची देणगी देणे यांत फरक आहे. श्री. कसबेकर हे दुसऱ्या गटात मोडतात त्यामुळे ते जास्त कौतुकास पात्र आहेत. बहुतेक देणगीदार देणग्या देतात त्या आपल्या आप्तेष्टांच्या स्मृतीप्रीत्यर्थ असतात. पण श्री. कसबेकर देणग्या देतात त्याचे आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे ते आप्तेष्टांच्या स्मृतीप्रीत्यर्थ देणग्या देतात, एवढेच नव्हे तर कृतज्ञतेच्या भावनेने आपले गुरुजन, संकटाच्या वेळी ज्यांनी त्यांना निरलसबुद्धीने, मग तो टॅक्सी चालक असला तरी, साहाय्य केले अशा व्यक्तींच्या स्मृतीप्रीत्यर्थही देणग्या देत असतात.

श्री. कसबेकर यांचे अचाट बुद्धिमत्तेचे एक काका श्री. प्रभाकर दत्तात्रय कसबेकर यांची १ ऑक्टोबर २०२१ ही जन्मशताब्दी. या काकांनाही ज्ञातीबद्दल विशेष कणव होता. त्याचे एक प्रतीक म्हणजे त्यांच्या इच्छापत्रानुसार आपला संघ व आपली एज्युकेशन सोसायटी या उभय संस्थाना रु. १,१९,००० रकमेच्या देणग्या मिळाल्या आहेत. काकांच्या जन्मशताब्दीच्या औचित्याने श्री. कसबेकर यांनी अलीकडेच वृद्धसेवानिधीसाठी आणखी ३२ लाख रुपयांची देणगी दिली आहे. श्री. पी. डी. कसबेकर हे एक काका व दुसरे एक अल्पवयीन काका श्री. आनंद यांच्या स्मृतीप्रीत्यर्थ प्रत्येकी एक लाख, आपले आजी आजोबा श्रीमती लक्ष्मीबाई व श्री. दत्तात्रय रामचंद्र कसबेकर, आई वडील श्रीमती इंदुमती व श्री. भास्कर दत्तात्रय कसबेकर व सासू सासरे श्रीमती शांताबाई व श्री. नीलकंठ पांडुरंग पिकळे या तीन जोडप्यांच्या स्मरणार्थ प्रत्येकी दहा लाख रुपये अशा प्रकारे एकूण ३२ लाख रुपयांची देणगी दिली आहे. या देणगीमुळे ६० हून अधिक वृद्ध लाभार्थींना दर महिना किमान शंभर रुपयाचे वाढीव साहाय्य देणे शक्य होणार आहे. श्री. कसबेकर यांची ही २३ वी देणगी असून या सर्व देणग्यांची एकूण रक्कम साडेअडसष्ट लाख रुपये एवढी आहे.

श्री. कसबेकर यांनी उभय काकांविषयी लिहिलेला 'तेथे कर माझे जुळती' हा लेख याच अंकात अन्यत्र छापला आहे.

देव बरें करूं.

प्रकाश झोत

देसाई कुटुंबीयांचे लॉस एंजेलीस येथे स्पृहणीय यश

लोणावळा येथील सुप्रसिद्ध साहित्यिका श्रीमती कुंदा र. देसाई व दिवंगत रघुवीर देसाई यांचा सुपुत्र श्री. मिलिंद हा लॉस एंजेलीस येथे एका प्रथितयश कंपनीत 'स्ट्रक्चरल इंजिनियर' म्हणून मोठ्या पदावर आहे. मिलिंदची सुविद्य पत्नी सौ. वैजयंती हीसुद्धा एका मोठ्या कंपनीत कार्यरत आहे. उभयतांचे दोघेही बुद्धिमान पुत्र विविध क्षेत्रांत चमकत आहेत. ज्येष्ठ पुत्र चि. विनीत हा अमेरिकेतील नामांकित विद्यापीठापैकी एक हार्वर्ड युनिव्हर्सिटी येथे वैद्यकीय (MD) शिक्षण घेत आहे. तेथे प्रवेश मिळविण्यापूर्वी त्याचे संशोधन निबंध प्रकाशित झाले आहेत. त्याचप्रमाणे **'आरक्षित'** समाजासाठी कार्य केल्याबद्दल त्याला फेलोशिप मिळाली आहे. हार्वर्ड विद्यापीठातर्फे आयोजित केलेल्या Lifestyle Medicine या कार्यक्रमासाठी हिज हायनेस **'दलाई लामा'** यांची मुलाखत घेण्याची त्याला संधी मिळाली होती.

मिलिंद यांचा धाकटा मुलगा रिषी हा दुसरे एक नामांकित विद्यापीठ 'स्टॅनफोर्ड' येथे कॉम्प्युटर सायन्सचे शिक्षण घेत आहे. त्याचेही दोन संशोधन निबंध प्रकाशित झाले आहेत. शाळेमध्ये असताना टॅलन्ट सर्च स्पर्धेमध्ये त्याला सर्वश्रेष्ठ पुरस्कार मिळाला होता. तो उत्तम पियानो वादक असून कॉम्प्युटर बरोबर संगीताचेही शिक्षण घेत आहे.

जोगेश्वरी येथील लीना सलगर हिला 'फादर्स डे'च्या निबंध स्पर्धेत पहिले पारितोषिक.

सरस्वती बाग, जोगेश्वरी येथील डॉ. मृणालिनी व डॉ. रमेश सदाशिव सलगर हे एक सुसंस्कृत कुटुंब म्हणून परिचित आहेत. त्यांच्या कन्या लीना हिचे व्यक्तिमत्त्वही बहुरंगी आहे. पाककला, फोटोग्राफी, पर्यटन, लेखन, हस्तकला अशा विविध क्षेत्रांत ती पारंगत आहे. २० जून हा फादर्स डे म्हणून सर्वत्र साजरा केला जातो. त्या निमित्ताने दिंडोशी येथील ऑबेरॉय मॉलतर्फे आपल्या वडिलांविषयी निबंध लिहिण्याची स्पर्धा ठेवली होती. त्यात पन्नास स्पर्धकांनी भाग घेतला होता. त्यात लीनाच्या निबंधाला प्रथम पुरस्कार मिळाला. लीना व डॉ. रमेश यांना हा पुरस्कार लवकरच प्रदान करण्यात येईल.

श्रीमती मृणालिनी दळवी यांचे श्री मंगेश माहात्म्य

श्री मंगेश, श्री शांतादुर्गा आणि श्री महालक्ष्मी ही तीन आपली मुख्य कुलदैवते. पण आपणां सर्वांनाच त्यांच्याबद्दल खूपच कमी माहिती असते. तसे हल्ली लोकांचे वाचनही कमी झाले आहे. ठाण्याच्या मृणालिनी दळवी, (पूर्वाश्रमीच्या सीमा दिवेकर) यांच्या वाचनात ''मंगेश माहात्म्य''

ही पोथी आली. हल्लीच्या प्रथेप्रमाणे 'यु ट्युब'वरून सर्वांपर्यंत पोचवावी अशी त्यांना इच्छा झाली. मृणालिनी यांनी आपल्या मधुर आणि सुस्पष्ट अशा आवाजात या पोथीचे वाचन केले आहे. या पोथीचे एकूण १२ अध्याय आहेत. सर्व भाविकांनी याचा जरूर लाभ घ्यावा आणि आपल्या प्रतिक्रिया मृणालिनी दळवी यांना जरूर कळवाव्या.

U Tube Site : https://youtu.be/-x4-bN7r04ll. Mrunalini Dalvi - 95940 79090.

बिणगे पालेकर कुटुंबीयांची गणेशमूर्ती बनविण्याची शंभर वर्षाची परंपरा

बिणगे येथील पालेकर कुटुंबीय हे तेथील फार प्रतिष्ठित घराणे समजले जाते. जुन्या पिढीतले त्यांच्यापैकी गोविंद हे कारवार कोर्टात न्यायाधीश म्हणून कार्यरत होते. त्यांचे बंधू घनश्याम हे मोठे जमीनदार होते व त्यांच्या आधिपत्याखाली पांच खेडी होती. गोविंदण्णांचे चिरंजीव दत्ताराम हे बिणगे येथे पोलीस पाटील होते. १९२० पासून त्यांनी हौसेने श्रीगणेशाची मूर्ती बनविण्याचा छंद जोपासला. ते प्रश्नशास्त्रामध्ये सुद्धा पारंगत होते. स्थानिक नागरीक त्यांच्याकडे विविध प्रकारच्या समस्या घेऊन येत असत व ते त्यातून योग्य तो मार्ग दाखवीत असत.स्थानिक कोंकणी भाषेत 'डाव मोडचे' असा एकवाक्प्रचार आहे. त्यानुसार सर्पांना बघूनच तो विषारी आहे की बिनविषारी ते अचूक सांगत. दत्तारामचे चिरंजीव गोविंद हे निवृत्त शिक्षक आहेत. ते साहित्यिकही आहेत. त्यांचे अनेक विषयांवरचे लेख स्थानिक वृत्तपत्रांतून व नियतकालिकांतून नेहमी प्रकाशित होत असतात. त्यांनी कोंकणी व कन्नड भाषांतून असंख्य चारोळ्या लिहिल्या आहेत. त्यांतील काही पुस्तिकांच्या स्वरुपात प्रसिद्धही झाल्या आहेत. तेसुद्धा गणेशाच्या मूर्ती बनविण्यात वाकबगार आहेत. गोविंदचा मुलगा गौरीश हासुद्धा मूर्ती बनवितो, म्हणजे या घराण्यात मूर्ती बनविण्याचे हे १०१ वे वर्ष आहे. वास्तविक फूट-दीड फूटांच्या मूर्तींचा बाजारभाव निदान एक हजार रुपये तरी असावा, पण पालेकर कुटुंबीयांच्या प्रथेप्रमाणे ते मूर्ती विक्रीला म्हणून ठेवत नाहीत. गिऱ्हाईक स्वखुशीने जे देतील ते स्वीकारतात.

कु. अर्पिता वागळे हिचे स्पृहणीय यश

मुलुंड येथे राहणारे सौ. कविता व श्री. किरण आत्माराम (अता) वागळे यांची कन्या कु. अर्पिता वागळे ही अलीकडे सावित्रीबाई फुले, पुणे विद्यापीठाच्या एम्.टेक (केमीकल अँड बायोटेक्नोलॉजी)च्या परीक्षेत ओ ग्रेडमध्ये उत्तीर्ण झाली व तिला एम्.टेकमध्ये सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थिनी म्हणून सुवर्णपदक मिळाले. तिचा आता डॉक्टरेट करण्याचा मानस आहे. अर्पिताच्या स्पृहणीय यशाबद्दल तिचे हार्दिक अभिनंदन.

प्रतिक्रिया

श्रीमती कुंदा कुलकर्णी 'आठवणी दाटतात!'

''सौ. कुंदा कुलकर्णी'' हिच्याबद्दल मुखपत्रिकेत आलेला लेख वाचला आणि जवळ जवळ पासष्ट वर्षांच्या आमच्या मैत्रीचे सारे स्नेहल क्षण जणू काही फेर धरून मनापुढे साकार झाले!

आजची पिढी जेव्हा 'फ्रेन्डशिप डे' साजरा करते, तेव्हा मनात येतं ''हे आपण कधीच केलं नव्हतं!'' पण मैत्रीचे धागे तेव्हाही इतके अतूट असत, की प्रत्येक दिवसच **'फ्रेन्डशिप डे'** असायचा? माझ्या अन् कुंदाच्या मैत्रीचं स्वरूप हे असंच होतं?

खरं म्हणजे, अगदी बालपणापासूनची मैत्री ही खूप जवळीक करणारी असते. पण कुंदाचं बालपण गेले कारवारमध्ये, तर माझे पुण्यात! ती एस्.एस्.सी. झाल्यानंतर पुण्यात आई अन् भावाकडे आली. तिच्या आणि माझ्या आईची छान गट्टी होती. त्यामुळे, कुंदा पुण्यात आल्यावर तिच्या आईने तिला सर्वात आधी माझी ओळख करून दिली आणि अगदी आमच्या 'फर्ग्युसन कॉलेज'पासून सारे पुणे तिला दाखवायचं काम माझ्यावर सोपवलं!

आम्ही एकत्र केलेल्या भटकंतीमधून ते काम मी यथासांग पार पाडू लागले. त्यावेळी होणाऱ्या बोलण्यातून लक्षात आलं की, आमच्या आवडी समान आहेत. मुळात भाषा विषयांचीच ओढ असल्याने वाचनाची आणि लिहिण्याची आवड! गाणी ऐकण्याची आणि गाण्याची, भटकंतीचा आनंद घेण्याची आणि अर्थातच गप्पात रंगण्याचीही! त्यामुळे अगदी अल्पावधीतच आमचे सूर जुळले.

एकमेकींनी वाचलेल्या पुस्तकांबद्दल बोलणं, कॉलेजजवळ असलेल्या रेकॉर्डस्-लायब्ररीत जाऊन छान छान गाणी ऐकणं, घरात असलो, तर स्वत:ही गाणी म्हणणं, आणि अर्थातच, गप्पात रंगणं, हे ओघानेच येत असे. कॉलेजच्या 'बॉटॅनिकल गार्डन'पासून फर्ग्युसन टेकडी, एरंडवणा पार्क ते पेशवे पार्क, इतकंच काय, पण बंड गार्डनपर्यंतसुद्धा आमची पावले वळत! साध्या साध्या बोलण्यातूनही हसू फुटण्याच्या त्या वयात वेळ कसा जाई, ते कळतच नसे!
विवाहानंतर आम्ही दोघीही मुंबईतच स्थिरावलो. पण माहीम ते जोगेश्वरी नेहमी जाणं येणं होत नसे. शक्य असेल, तेव्हा संधी साधत असू. कुंदाची नणंद आणि मी एकाच कॉलनीत राहात असल्याने कुंदा तिच्याकडे आली की, मला भेटायचीच. एरव्ही फोनवरच संपर्क असायचा.

'आकाशवाणी'वर कार्यक्रम सादर करणे, हा आमच्या दोघींमधला एक समान धागा होता. एकमेकींचे कार्यक्रम आम्ही आावर्जून एकमेकींना कळवून ऐकत असू. नंतर त्याबद्दल फोनवर प्रतिक्रिया देत असू.

कुंदाच्या स्वभावाचा मुख्य पैलू, म्हणजे तिचा संदेवनशील स्वभाव! अत्यंत मृदु भाषा ही तिची खासियत होती! बुद्धिमान पण निगर्वी, आणि सदैव प्रसन्नवदना अशी कुंदा 'अरविंद गंडभीर हायस्कूल'मध्ये एक यशस्वी अध्यापिका म्हणून गणली जाऊ लागली. अभ्यासाव्यतिरिक्त वक्तृत्व, निबंध-लेखन, अभिनय या गुणांनाही उत्तेजन देऊन, स्वत: मदत करून तिने शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण कौशल्याला वाव दिला. आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल गटातल्या विद्यार्थ्यांकडेही खास लक्ष दिलं. या सर्व गुणांमुळे ती विद्यार्थीवर्गात प्रिय झाली, यात नवल ते काय?

कुंदा जोगेश्वरीहून अंधेरीला गेली, तरी आमच्या तुरळक का होईनात पण भेटी होत. पण ती पुण्यात गेल्यावर फोन हेच संपर्काचं साधन उरलं होतं.

शेवटी शेवटी आजारपणामुळे ती फोन करू शकत नसे. पण मी मधून मधून फोन केला, की माझ्या बोलण्यानेच तिचं समाधान होतं, एवढं मात्र ती सांगत असे आणि तिचा तेवढाच आवाज कानांवर पडला, तरी मलाही बरं वाटत असे !

दैवयोग असा की, ती गेली, त्याच्या काही मिनिटं आधीही मी तिला फोन केला होता. पण ती बोलू न शकल्यामुळे 'श्रद्धा'शी (तिच्या सुनेशी) बोलले. आणि त्यानंतर अल्पावधीतच आमच्या मैत्रीचा हा धागा निखळल्याचं श्रद्धाकडूनच कळलं!

'कुंदा' या जगात नसली, तरी आमच्या स्नेहबंधाच्या स्मृती सदैव जाग्याच राहतील! पण 'आठवणी दाटतात, धुके जसे पसरावे', हे अप्रिय सत्य स्वीकारणं भागच आहे!

–नीलिमा शशिकान्त नाडकर्णी, माहीम

९१६७७ ४५६२८/२४३० ९५४४

विवाह /वाङ्निश्चय

गौतम देवीदास तेलंग, बोस्टन	व	अपूर्वा माधव जोशी, बोस्टन
पद्मजा (गौरी) गिरीश वाघ, अंधेरी	व	गणेश योगेश पै, मुलुंड.
अनिला जयंत(बाळू) नाडकर्णी, अमेरिका	व	क्रिस्टोफर जॉन झाकी, अमेरिका.

वार्षिक स्नेहसंमेलनाविषयी सूचना

ज्ञातीतर्फे नोव्हेंबर २०२१ मध्ये होणारे यंदाचे **वार्षिक स्नेहसंमेलन** करोनाच्या संकटामुळे होणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.

प्रतिक्रिया

'वामनाश्रम एक आनंदाश्रम' – मुंगेरीलाल के हसीन सपने

माझा परममित्र श्री अरुण कसबेकर यांचा मुखपत्रिकेच्या मागील एका अंकात 'वामनाश्रम एक आनंदाश्रम' हा लेख प्रसिद्ध झाला होता. सदर लेख अरुणने अनेकांना वाचून दाखवला होता असे समजते. अशावेळी सर्वजण 'वाईटपण कित्याक' म्हणून खोलात न जाता 'लेख बरो आसा' म्हणून मोकळे होतात. पण 'अप्रियस्य च पथ्यस च वक्ता श्रोता च दुर्लभ:' या सुभाषितानुसार मित्रप्रेमापेक्षा समाजहित हे जास्त महत्त्वाचे म्हणून या तिखट प्रतिक्रियेचा प्रपंच.

वामनाश्रमाचा कारवार येथील भूखंड गेली कित्येक वर्षे 'हर्साच'पडून आहे. सातबाराच्या उताऱ्यात कुठल्याही व्यक्तीचा उल्लेख नाही. तेथे वास्तू उभारायची असेल तर नगरपालिकेला देण्यात येणाऱ्या अर्जावर भूधारकाची स्वाक्षरी लागेल. मूळ विश्वस्तांपैकी एकही हयात नाही. त्यामुळे मालकच अस्तित्वात नाही. थोडक्यात भक्कम पायाच नसेल तर इमले कसे बांधणार. उगाच स्वप्नरंजन करण्यात काय अर्थ आहे? मुंगेरीलाल के हसीन सपने! सध्या कारवार येथे हाताच्या बोटावर मोजण्याइतकेही ज्ञातिबांधव नाहीत, जे आहेत त्यांतील कुणालाही या बाबतीत पुढाकार घ्यायची ताकद नाही, कर्तबगारी नाही, वेळ नाही व रस नाही. भूखंडावर अतिक्रमण होऊ नये म्हणून त्यांना साधा पागारही बांधायला जमले नाही. सुमारे दोन दशकांपूर्वी ही जागा कैवल्यपूर मठाधीशाकडे सुपूर्द करण्याचे ठरले होते. पण पुढे प्रगती शून्य.

समजा जागा स्वामीजींच्या ताब्यात आली तर अरुणच्या वास्तु बांधण्याच्या स्वप्नाची मदार बँकेवर आहे. बँकेने बांधकामाचा खर्च करावा वगैरे मोठ्या मोठ्या उड्या. हे सर्व फजूल आहे. अरुणच्या स्वप्नानुसार पहिल्या मजल्यावर सुसज्ज दहा गाळे बांधावे. ते सांभाळणारी मंडळी कोण व तेथे कोण राहणार?

अरुण म्हणतो, 'स्वत:ला पाहिजे तसा मत्साहारासह आठवडा, दोन आठवडा कारवारला मस्त वास्तव्य' वगैरे. मुखपत्रिकेमुळे मी गेली चाळीस वर्षे ज्ञातिबांधवांच्या संपर्कात आहे व त्यांची मानसिकता मला माहीत आहे. तेव्हा मी जबाबदारीने सांगू शकतो की कोणीही कारवारला गेलाच तर सातेबाजाराशी संलग्न दोन किंवा तीनच दिवस राहील व हॉटेलमध्ये राहणे पसंत करेल.

सरळ आणि साधा पर्याय म्हणजे मठाधीशांनी कायदेकानूच्या आधारे हा भूखंड ताब्यात घ्यावा व तो निमूटपणे विकून टाकावा व मिळालेली रक्कम सदाशिवगडच्या मठाच्या जीर्णोद्धारासाठी वापरावी. खरेदीकाराला एकच अट घालावी की नूतन वास्तूचे नाव वामनस्मृती वामनभूवन, वामनकृपा वा तत्सम ठेवावे.

– द. ना. नाडकर्णी, पारले, फोन : २६१२४१६२.

समुद्र अन् नदीच्या संगमावर विसावलेले रम्य स्थळ सदाशिवगड

बहीणाबाई म्हणतात...

मन वढाळ वढाळ उभ्या पिकातलं ढोरं

किती हाकला, हाकला, फिरून येई पिकावर.

मधुर आठवणी दाटतात. पंख घेऊन मन झेपावते. मन झेपावते ते एका ऐतिहासिक पार्श्वभूमी असलेल्या एका गावापाशी ते म्हणजे 'सदाशिवगड' माझा 'जन्मगाव'. माझे शिक्षण, माझा विवाह सगळं काही आठवते. ते 'शुकबाप्पा'चे घर. काळी नदी व अरबी समुद्राचा विलोभनीय संगम. छोटंसं बंदर आणि विसावलेल्या होड्या, गड, ती छोटीशी पांढरी शुभ वाळूची चौपाटी, समुद्रात वसलेली 'सुरु'ची वने, ते 'दुर्गम्मा'चे देऊळ 'पीरा'चा दर्गा, गडावरील तोफा, माझी शाळा, खेळाचे मैदान अन् लालभडक मातीचे रस्ते. किती लिहू? सगळं डोळ्यासमोर तरंगतं. मन भारावल्याप्रमाणे कोऱ्या कागदावर पेन घेऊन मी जुन्या आठवणींना उजाळा देते.

आमच्या 'मुखपत्रिके'मधून बरंच काही गडाबद्दल लिहिलं गेलं आहे, परंतु मला हा मोह टाळता आला नाही. माझे परममित्र श्री. डी. एन्. यांचे मला प्रोत्साहन मिळालं. त्यामुळे हा सारा खटाटोप. १९३७ साली माझा 'गडा'वर जन्म झाला. त्यावेळी G.S.B. लोकांची ८०% वस्ती होती. नाडकर्णी, वागळे, वर्टी, तेलंग वाघ, पालेकर, नाईक, गंडभीर, दिवेकर, सुखठणकर वगैरे लोकांची वस्ती होती. पुढे कालांतराने 'गडा'चे रंगरूप बदलले. आता एकच वाघ कुटुंबीय गडावर आहेत.

सह्याद्रीच्या हिरव्यागार वनश्रीने नटलेले, काळी नदीच्या विलोभनीय संगमावर विसावलेले रमणीय 'सदाशिवगड' पण आता आपण 'गड' असेच म्हणतो. समोर कारवार. कोडीबागला होडीतून जावे लागे. नंतर लाँच आली. असे म्हणतात की 'छत्रपती शिवाजी महाराजांनी' रक्षण करण्यासाठी 'सदाशिवराजा'ची नियुक्ती केली होती म्हणून या गावाला 'सदाशिवगड' नाव पडले असावे. गतकाळाच्या वैभवाची साक्ष देणाऱ्या 'दोन तोफा' तिथे आहेत. त्याशिवाय वनस्पतीने वेढलेली एक विहीर आहे. असे म्हणतात की या विहिरीत 'भुयार' असून शत्रूपासून बचाव करण्यासाठी या भुयाराचा उपयोग केला जात असे. गडावर जायला तीन/चार पायवाटा होत्या. उतारावर सुंदर 'दुर्गम्मे'चे देऊळ आहे. इथे जत्रा भरायची. कोंबडे कापले जात. विजया दशमीला देवीची प्रचंड मिरवणूक गावातून निघायची. तेव्हा गावकरी सडासंमार्जन करून तोरण बांधून, रांगोळी काढत असत. पालखी थांबली की 'पंचारत' ओवाळली जायची.

बंदराच्या चढणीवर जवळच गवताच्छादीत 'चहाचे दुकान' होते. पुढे संगमरवर दगडात बांधलेला लक्षवेधक 'पीराचा दर्गा' आहे. जवळच बकुळी (ओवळा) फुलांचा वृक्ष होता अन

त्याच्या बुंध्यापाशी 'करीमउद्दीन' भाई लिहिलेली पेटी होती. गावातील लोक मनोभावे पेटीत पैसे टाकत. गडाच्या उतारावर माझी मैत्रीण मातील रॉड्रीक्सचा सुंदर बंगला होता. गावात जाताना एक फाटा 'सावरपै'कडे जायचा. रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला खाली शेती. लालभडक रस्ता, रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला झाडं अन् लांबवर पसरलेल्या शेतातून दिसणारं 'कणसगीरी' गाव. सगळंच वर्णनापलीकडे. पूर्वी 'नाडकर्णी' सावरपै'ला स्थायिक झाले होते असे म्हणतात. माझ्या बालपणी आठवते ते त्या गावाच्या उंचावर असलेले 'पुरुषोत्तम काकां'चे घर. किल्ल्याचा 'पागार' अन् एक दर्गा. जवळपास मुसलमानांची वस्ती होती.

गावात छोट्या गल्लीला 'पांड' असे म्हणतात. गावात दुकानांची रीघ होती. जवळच 'पांडी'तून गेले की आधी 'दत्तमंदीर' लागते नंतर 'वाण्यावाडो'. मंदिरात दत्तजयंती, भजन कीर्तन असे. आम्ही प्रसादासाठी जात असू. आज आठवते की त्यामुळे आमच्यावर उत्तम 'संस्कार' झाले. वाण्यावाड्यात, महाजन, कुर्डेकर, नार्वेकर इत्यादी वाण्यांची वस्ती होती. मंदिराला खेटूनच 'शुकबाप्पा'चे घर होते. त्यावेळी गावात एका ख्रिश्चन व्यक्ती शिंप्याचे काम करी. आम्ही त्याला 'केप्पो' म्हणत असू. त्यासमोर अहमदचाचाचे दुकान होते. शशीचे चहाचे दुकान. भाऊ, यशवंत आणि दत्तू महाजनांची दुकाने. जवळच 'कानडीशाळा' अन् समोर 'मशीद' होती. कानडी शाळेजवळ एक वृक्ष होता. समोर भरपूर मोकळी जागा. त्या वृक्षाला आम्ही 'आजेझाड' म्हणत असू. तिथे 'मुसाफिरांना' 'गुराढोरां'ना विसावा मिळे. तिथे अनेक कार्यक्रम, भाषणे होत असत. जवळ आमची प्रिय 'सदाशिवगड हायस्कूल' आहे. शाळेमागे व पुढे कवायती, खेळाचा सराव, गॅदरींग होत असे. पूर्वी 'पेडा'कडे म्हणजे पराच्या जवळपास मासे विकायला कोळी बसत असत. नंतर शाळेजवळ 'फीश मार्केट' आले. जवळपास 'काकर तळे' असून पुढे 'वर्टीवाडा' अन् समोर शेती अन् आजूबाजूला कोंकण मराठा, भंडारी, कोमरपंतांची भरपूर वस्ती होती. बाजारपेठेत जाण्यापूर्वी 'पांडी' लागत असत. आठवते ते मा. प्रेमानंद नाडकर्णी'चे घर अन् पुढे वाटते 'देवबाग'ला जाण्याचा रस्ता. आता मला सगळे आठवत नाही.

रस्त्याच्या कडेला माझी 'मराठी शाळा' सातवीपर्यंत होती. आमच्या मुख्याध्यापिका, प.पू. मुझुमदार बाई, महाजन बाई अन् सुंदराबाई नाडकर्णी होत्या. त्यांनी आम्हाला घडवले. शाळेतील मास्तरांबद्दल मी पूर्वीच्या लेखात लिहिले आहे. सर्व मास्तरांची व बाईंची घरे जवळपास असल्यामुळे 'वेळे'चे महत्त्व कळले. पेडाजवळच मा. डॉ. कृष्ण वाघ यांचा दवाखाना होता व मा. काशण्णा कंपाऊंडर होते. त्या दोघांनी निरपेक्षपणे जनतेची सेवा केली. बाजारपेठ असल्यामुळे चहाची, किराणा मालाची, सोनाराची अन् कपड्याची दुकाने होती. तसेच 'बॅरटू' यांची गिरणही

होती. पेडाजवळून एक रस्ता ‘चित्ताकुला’ला जात होता. पुढे कणसगिरी, अस्नोटी अशी गावे असे आठवते. चित्ताकुलाला ‘महामाये’ची जत्रा भरायची. त्याला ‘तेर’ असे म्हणत असू. रथयात्रेला आम्ही जात असू. जत्रेत अनेक दुकाने त्यामुळे खूप गम्मत वाटायची. मला वाटते इतरांबरोबर ‘गडकर’ लोकांची वस्ती होती.

गावात आकर्षक म्हणजे ‘चर्च’ होय. फारच सुंदर आहे. जवळपास राहाणाऱ्या माझ्या ख्रिश्चन मैत्रिणी होत्या. मी सुद्धा सणासुदीला चर्चला जायची. ‘नाताळ’ खूप धुमधडाक्यात साजरा होत असे. रात्री मेणबत्त्या घेऊन ‘येशू ख्रिस्त अन् मेरी’ची भव्य मिरवणूक निघायची. आमचा ‘शिमगा’ अन् त्यांचा ’नाताळ’ आम्हांला खूप भावायचा. शिमग्याची दारी आलेली सोंगे तर नाताळात जिंगलबेल म्हणून येणारा ‘सांताक्लोज’ त्याच्या बरोबर ‘कानारा’ म्हणत येणारी सोंगे खूप गम्मत यायची. कधी ‘मरकमकार’ तरी कधी ‘नंदीबैल’ यांचीही धमाल आम्ही अनुभवत असू. गोव्याला जायच्या वळणावर ‘शिवाजी हायस्कूल’ नव्यानेच स्थापन झाले होते. त्यांच्याबरोबर ‘मॅचिस’ खेळत असू. जवळच रेतीत उगवलेली काजूची झाडे व तेथेच असलेली ‘स्मशानभूमी’ आठवते. शाळेसमोरून एक रस्ता ‘चित्ताकुला’ला जायचा. शाळेजवळ ‘वाघवाडा’ वगैरे होता असे आठवते. पुढे ‘चिंचेवाडा’ होता. रस्त्याच्या कडेला ‘फोव्ह’ कंडायचे दुकान आठवते. तिथेच गडाची शान म्हणजे ‘श्रीशारदांबा’ मठ. मठात सुंदर भव्य लक्षभेदक देवीची प्रसन्न मुद्रा. प्रांगणात दोन प. पूज्य ‘स्वामीं’च्या समाधी आठवतात. समोर ‘पेड’ होते. देवीची पालखी ‘वनभोजना’साठी निघायची. जवळपास राणे, सैल वगैरेंची वस्ती. मठासमोर ‘बाबुटमामा’ म्हणजे माजी मुख्याध्यापक सुखठणकरांचे घर अजून आहे. मामा सोवळ्याने समाधीला अन्नाचा नैवेद्य द्यायचे. पुढे त्यांचा वारसा माझे मेहुणे मा. सुखठणकरांनी चालवला. त्यांच्या बागेत ‘फोगा’ची म्हणजे काजूची व ‘मुसराद’ आंब्याची झाडे होती. मामा आम्हांला ‘फोगा’ची ‘गातनी’ सर करून द्यायचे.

रस्त्यावरून पुढे गेल्यावर समुद्राच्या खाडीवर बांधलेला ‘म्हाईनव्हाळ’ आहे. पावसाळ्यात सतत बुडालेला असे. इथे सदाशिवगडाची हद्द संपत असावी. पुढे बावळ, आंगडी माजाळी, पोळ्यामेट व गोवा असा हा गडावरचा प्रवास ‘पैंगिणी’ला माझ्या आजीकडे जाताना घडायचा.

बऱ्याचवेळा पूर्वी मी गडावर गेले आहे. पण काळाच्या ओघात ‘सदाशिवगडा’चा संपूर्ण कायापालट झाला आहे. गड फोडून ‘महामार्ग’ अन् ‘पूल’ बांधला आहे. कालाय तस्मै नम:।

आता या क्षणी मला माझी कविता आठवते

जीवनाच्या उत्तररंगी सुचलेली...

मिटल्या नयनांतुनि माझ्या आसवांचा पूर वाहे
आठवणी सांगू किती ? माहेर माझे दूर आहे.
बालपणी रेखाटले मी स्वप्न सुंदर भावनाच्या कुंचल्याने
आठवणी उध्वस्त झाल्या ते पहावे नशिबी आले
राहिल्या आता केवळ आठवणींचे असलेले धागे
जोडू कशी मी आता, उत्तररंगी तुटूनि गेले
अजुन जपल्या सुखद आठवणींचे ओझे भारी
परि जन्मोजन्मी साथ असावी प्रार्थना श्रीहरी

सर्व गडकर बांधवाना समर्पित

– कुंदा र. देसाई
९८१९०५२३१९.

देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनम् जरा ।
तथा देहान्तर प्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ।।
(श्रीमद् भगवद्गीता १३/२)

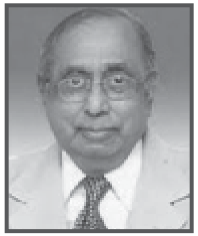

पद्मभूषण डॉ. पद्माकर रामचंद्र दुभाषी
जन्म : ५ मार्च १९३०
देवाज्ञा ३१ ऑगस्ट २०२०

श्रीमती सिंधु पद्माकर दुभाषी
जन्म २० सप्टेंबर १९३८
देवाज्ञा १३ सप्टेंबर २०२१

प्रेम देऊनी आम्हांला जवळ केले सर्वांना ।
उरली साथ तुमची आठवणी येते क्षणाक्षणाला ।।
कल्पनेतही नव्हते तुमचे जाणे अधुरे राहिले जीवन गाणे ।
आता फक्त एकच उरले तुमच्या स्मृतीला श्रद्धांजली वाहणे ।

मेधा, देवदत्त, अर्चना (नात) जय (पणतू)

तेथे कर माझे जुळती !

१. श्री. पी.डी. कसबेकर

माझे काका श्री. प्रभाकर दत्तात्रय कसबेकर, यांची १ ऑक्टोबर २०२१ ही जन्मशताब्दी. प्रभाकरकाकांचा जन्म १ ऑक्टोबर १९२१ रोजी कारवारला झाला. त्यांचा मूळ गाव खारगे. माझ्या बाबांपेक्षा काका १२ वर्षांनी लहान होते.

प्रभाकरकाकांचे एकंदर वर्णन केवळ एका वाक्यातच करावयाचे असेल तर असे म्हणता येईल की, प्रत्येक जोडपे परमेश्वराकडे आपल्या होणाऱ्या बाळाबद्दल जे काही मागते ते सर्व जर संपूर्ण मिळाले तर ते बाळ कसे होईल, त्याचे संपूर्ण आयुष्य कसे राहील वगैरे... अगदी तसेच माझे प्रभाकरकाका होते.

आपल्या हयातीत काकांनी शाळा/कॉलेजात प्रथम स्थान कधीच सोडले नाही.

* १९३८ साली हिंदू हायस्कूल कारवारमधून मुंबई प्रेसिडेन्सीच्या मॅट्रीक परीक्षेत सर्वप्रथम, कदाचित माझ्या पायगुणामुळेच असेल. कारण माझा जन्म १९३८ चाच!
* इंटर आर्टस् परीक्षेत मुंबई विद्यापीठातून १९४० मध्ये सर्वप्रथम, इतकेच नव्हे त्यांना आठही पेपर्समध्ये सर्वाधिक मार्कस्. श्री. सी.डी. देशमुखांचा ८ पैकी ६ त सर्वाधिक मार्कस्चा विक्रम, श्री. प्रभाकर कसबेकरांनी तोडला. काकांचा हा विक्रम अजूनही २०२१ मध्ये – ८१ वर्षांनंतरसुद्धा अबाधित आहे.
* १९४२ साली B.A. (Hons.) Economics मध्ये मुंबई विद्यापीठातून पहिले आले.
* महाराष्ट्राचे चीफ सेक्रेटरी – या महाराष्ट्र शासनाच्या अत्युच्च पदावरून ते निवृत्त झाले.

अत्यंत तल्लख बुद्धीच्या काकांनी शासनाच्या विविध योजनांमध्ये खूपच सुधारणा केल्या. जास्तीत जास्त योजना लवकरात लवकर राबवून शासनाचा वेळ आणि खर्च यात खूपच बचत केली. त्याबद्दल शासनाच्या सर्व कर्मचाऱ्यांना तसेच संबंधित मंत्रीगणांना काकांबद्दल अत्यंतिक आदर होताच, पण या आदरापेक्षा अधिक आकस/द्वेषही होता. कारण काकांमुळे त्यांची इतर कमाई अगदीच बंद पडली होती. काकांना कधी एकदा आपल्या विभागातून बाहेर घालवतो याची त्यांना घाई असे. नाईलाजाने त्यांना, जरुरी पडल्यास काकांना प्रमोशनवरसुद्धा आपल्या विभागाच्या बाहेर घालविण्याची घाई असे.

काका दिल्लीत Chief Controller, Import-Export (GOI) या पदावर होते व तत्कालीन महाराष्ट्रीयन केंद्रीय मंत्र्यांनी त्यांना हैदराबादला असलेल्या त्यांच्या मित्राच्या काही कामाबद्दल काकांना विनंती केली होती. काकांनी अगदी स्पष्टपणे तसे करण्यास नकार दिला. तेव्हा संतापून मंत्रीसाहेबांनी काकांची मुंबईला बदली करण्याची धमकी दिली. काकांनी त्यांना स्पष्ट सांगितले की, ''त्यांचे बेडींग नेहमीच बांधलेले असते व ते त्याच दिवशीसुद्धा मुंबईला जायला तयार आहेत.''

या सर्व गोष्टींचा काकांना खूपच मनःस्ताप होई, पण त्यांनी चुकूनसुद्धा त्यांचे आय.ए.एस.मधील सहकारी तर सोडूनच द्या, स्वतःच्या पत्नीबरोबरसुद्धा कुठल्याही शासकीय विवंचनेवर कधी चर्चाही केली नाही किंवा संबंधित मंत्रीगण किंवा इतर कोणावरही टीका केली नाही.

काकांची फक्त एकाच व्यक्तीवर श्रद्धा होती आणि ती म्हणजे माजे बाबा–काकांचे दादा. बाबा काकांचे म्हणणे काळजीपूर्वक आणि शांतपणे ऐकून घेत व दोघेही आपसांत काय उपाययोजना करावी वगैरे निश्चित करीत. दोघांचे एकमेकांवर विलक्षण प्रेम आणि आदर होते.

या बाबतीत एकच उदाहरण देतो, काकांची दोन वर्षांकरिता रिझर्व बँकेमध्ये अॅग्रीकल्चर अँड क्रेडीट डिपार्टमेंट (ACD) मध्ये डेप्युटेशनवर चीफ ऑफिसर म्हणून नेमणूक झाली. त्यांचा मोठ्या थाटाने स्वागत समारंभ झाला. व्यासपीठावर रिझर्व बँकेचे गव्हर्नर व इतर विभागांचे मुख्य अधिकारी होते. माझे बाबा प्रेक्षकांमध्ये पहिल्या ओळीतच बसले होते. श्री. मलुष्टे जे माझ्या वडिलांचे बॉस होते, त्यांनी संध्याकाळच्या काहीा प्रोग्रामबद्दल काकांना विचारणा केली. काका दिल्लीहून नुकतेच आल्याने आमच्याच घरी उतरले होते. तेव्हा त्यांनी मलुष्टेना सांगितले की, आधी दादांना विचारतो, त्यांची परवानगी घेतो व नंतर तुम्हाला काय ते कळवितो. तर मलुष्टे म्हणतात, ''तू तर आता रिझर्व बँकेमध्ये तुझ्या दादांपेक्षा सिनीयर पदावर आलेला आहेस. तुला दादांच्या परवानगीची काय गरज आहे?'' तर काका म्हणाले, ''जरा हळू बोला! दादांनी ऐकले तर तुम्हां सर्वांच्या देखतच माझ्या गालावर एक ठेवून देतील.'' माझ्या बाबांनी प्रत्येक शब्द ऐकला होता. किती धन्य वाटले असेल त्यांना! असे होते या बंधूंचे संबंध, एकमेकांबद्दल अत्यंतिक आदर, विश्वास आणि प्रेम.

श्री. चिंतामणराव देशमुख, अर्थमंत्री असताना योगायोगाने काका त्यांचे शासनातर्फे नेमलेले खाजगी सचिव होते. काही निमित्ताने एके ठिकाणी श्री. देशमुखांचा सत्कार करण्यात आला होता. देशमुखांनी आपले सर्व भाषण संस्कृतमध्ये केले ते ऐकून आयोजकांचे धाबे दणाणले. या भाषणाचे उत्तर संस्कृमध्येच देणे समयोचित होते. मोठा इभ्रतीचा प्रश्न होता! मोठ्या

काकुळतीने सर्व आयोजक काकांकडे आशेने बघत होते. शेवटी, काका आपल्या जागेवरून उठले व त्यांनी अस्खलीत संस्कृतमध्ये 'एक आम नागरिक' या नात्याने आभार प्रदर्शन केले.

मंत्रालयासमोर असलेल्या '' ललित '' नावाच्या इमारतीमध्ये खासकरून निवृत्त आय. ए. एस. अधिकारी राहातात. काका स्वत: सुरुवातीला त्या प्रोजेक्टचे मुख्य कर्ता होते (sponsor). केवळ त्यांच्यामुळेच ती मोक्याची जागा सोसायटीला अगदी नगण्य किंमतीला मिळाली होती. पण नंतर सभासदांना बांधकामाचे भरावे लागणारे हप्ते न भरता आल्याने त्यांनी आपले नाव त्या हाऊसिंग सोसायटीतून काढले आणि चेंबूरच्या जवळ देवनार येथे घर घेतले. तेही बँकेकडून कर्ज घेऊन. जे फेडायला त्यांना बरीच वर्षे लागली.

मी महापंचमी पूजा वर्षातून पाचवेळा स्वत: यथासांग करीत असे आणि अजूनही करीत आहे. त्यावेळी काका-काकी न चुकता पूजेला देवनारहून येत असत. तेही बेस्टच्या बसेसमधून! कारण त्यांच्या जुन्या-पुराण्या फियाट गाडीला लागणारा पेट्रोलचा खर्च त्यांना परवडत नव्हता. दारात उभी असलेली शासनाची गाडी ते स्वत:च्या वैयक्तिक कामाकरिता वापरीत नसत.

अतिशय तल्लख बुद्धिमत्ता, कामतत्परता आणि कमालीची प्रामाणिकता एकवटलेले माझ्या जीवनातील एक महापुरुष - माझे काका - श्री. प्रभाकर दत्तात्रय कसबेकर यांना माझा आदरपूर्वक दंडवत!

२. श्री. आनंद दत्तात्रय कसबेकर

प्रभाकर काकांपेक्षा तीन वर्षांनी मोठे माझे एक काका होते. पण ते वयाच्या १४ व्या वर्षीच सर्वांना सोडून गेले. त्यांचे नाव आनंद! मी जवळ-जवळ पाच वर्षे शालेय शिक्षणानिमित्त कारवारला आजी-आजोबांकडे होतो. पण एकदासुद्धा आजी-आजोबांच्या तोंडून ''आनंद'' हा शब्द ऐकला नाही. बोलतानासुद्धा आजी-आजोबा ''आनंद'' शब्द मोठ्या कटाक्षाने टाळीत असत. आजींचे रोज संध्याकाळी पोथीवाचन असे व ते ऐकण्यास जवळपासच्या पाच-सहा गृहिणी येत असत. पोथीवाचनात जर ''आनंद'' शब्द आल्यास आजी त्याऐवजी ''आल्हाद'' हा शब्द उच्चारीत असे. हे कोडे कारवारहून मुंबईला जेव्हा मी आलो, तेव्हा आत्यांना तसेच बाबांना खोदून विचारून मी आनंदकाकांची माहिती काढली.

आनंदकाका अत्यंत तल्लख बुद्धीचे होते. त्यावेळी कारवारांत ''स्काऊट''ची स्थापना झाली नव्हती. आनंदकाका वयाच्या अवघ्या १२-१३ वर्षांचे असतानासुद्धा देशभक्ती आणि स्वातंत्र्य लढ्यामध्ये सक्रीय होण्यास अगदी आतूर झाले होते. त्यांनी कारवारांत समवयस्क मुलांची एक ''वानरसेना'' स्थापन केली होती. या सेनेकडून सभा, मिरवणूका अगदी

नियमितपणे आयोजित केल्या जात. काकांची वक्तृत्वशैली, सभा मिरवणूका आयोजित करण्यामागील त्यांचे कौशल्य, स्वातंत्र्यलढ्यासंबंधी या १३ वर्षांच्या मुलाची आस्था, लीडरशिप क्वालिटी, चळवळींच्या विविध मुद्देसूद योजना, त्यावेळच्या कारवारच्या इंग्रज अधिकाऱ्यांच्या लक्षात यायला वेळ लागला नाही. सुरुवातीला लहान पोरांच्या छोट्या मोर्चाचे मोठ्या मोर्चात असे रूपांतर होत असे व त्याला कारणीभूत असलेल्या १३ वर्षांच्या आनंदकाकांच्या प्रत्येक हालचालीवर त्यांची बारीक नजर होती.

या सर्व चळवळींत सक्रीय भाग घेतलेले आनंदकाका, आपले मूलभूत जबाबदारीपण अगदी योग्यरीतीने पार पाडत होते. आजोबांना त्यांचे मित्र, शेजारी-पाजारी म्हणत, ''तुमच्या पोराला जरा आवरा! इतका मोकळा सोडू नका! सबंध दिवस इतर पोरांना घेऊन हुंदडत बसतो. जरा त्याला शाळेच्या अभ्यासाकडेही लक्ष द्यायला सांगा म्हणजे त्याचे कल्याण होईल.'' आजोबा हसत-हसत म्हणत, ''मी त्याला काय सांगू, तो वर्गातसुद्धा नेहमी पहिला नंबरच येतो.'' असे हे आमचे आनंदकाका!

एकदा तर त्यांच्या मोर्च्यावर पोलीसांचा लाठीमारही झाला होता. आनंदकाकांना पोलीसांनी पकडून चौकीवर नेले व त्यांना बेदम मारहाणही केली. त्यावेळी आनंदकाका १४ वर्षांचे होते. दोन दिवस त्यांना चौकीतच डांबून ठेवले व त्यांच्यावर अनन्वीत अत्याचार केले गेले. जेवणही बरोबर दिले नाही. जखमांवर मलमपट्टी करणे तर दूरच राहिले. दोन दिवसांनंतर त्यांची अगदी नाईलाजास्तव सुटका करण्यात आली. एकतर ही अटक बेकायदेशीर होती. कारण आनंदकाकांचे वय १८ वर्षांपेक्षा कमी होते व दुसरे कारण आनंदकाकांची प्रकृती कमालीची ढासळली होती. त्यांना अतिसाराची व्याधी लागली होती व रक्तस्रावही खूप होत होता. उपचारासाठी ताबडतोब आवश्यक असलेली इंजेक्शन्स त्यावेळी सबंध कारवारात उपलब्ध नव्हती. त्याच अवस्थेत त्यांना घरी आणण्यात आले व घरीच त्यांचा अंत झाला. केवळ १४ वर्षांच्या आनंदकाकांच्या अंत्ययात्रेला बराच मोठा समुदाय हजर होता.

अशा माझ्या आनंदकाकांना माझा साष्टांग नमस्कार!

आपला देश एका महान गुणी नेत्याला मुकला!!!

-अरुण भास्कर कसबेकर

९८२०२९१३६५

८७७९९८६६०६

BIRTH CENTENARY OF SHRI P.D. KASBEKAR

Our Baba: Firm, Fair and Fun

Nowadays, during my early morning swim, I often think of my father who first taught me how to swim. I have hazy memories about being dipped into the sea in Goa when I was two. At eight he bought me a set of Arthur Mee's The Children's Encyclopedia. He consulted this encyclopedia for the best freestyle and breastroke techniques that he then incorporated when teaching me to swim at the Poona Club. He himself learned to swim in the open sea in Karwar, preferring the sidestroke.

When I remember him, I think of the last ten years of his life. I see him in his armchair in the upstairs balcony reading the Indian Express. The crows call from the coconut palm in the front garden and the Bimbal tree throws its dappled shade. Or he is seated in his armchair in his bedrom with a folded newspaper, finishing the Times crossword puzzle or working on Sudoku. Twice a day he would take his walk. When I visited him from the U.S., I would join him in these walks and there was so much to tell him.

Very early in life I discovered that my father's intelligence was a light bulb of far greater wattage than mine. He possessed other distinct qualities. For instance, he was a man of regular habits. His life was compartmentalized from the moment he woke up to the moment he fell asleep. Everything was measured and orderly. In his retirement too, he followed a routine and never wavered from it. My father loved his drink, but he never had more than 2 pegs of Scotch a day, and in all my life the only time I have seen him inebriated was after my marriage reception which I attribute to the relief of getting the first daughter married off.

Indian Administrative Service (IAS) officers are generalists and combine "breadth of understanding and leadership." My father

had the capacity to get to the crux of any problem and express it with clarity and lucidity in limpid prose. Shri Aziz Khan, a retired IAS officer, shared that once he had to present a report to a committee of which my father was a member. Shri Khan didn't anticipate any questions because he didn't think any of the committee members would have read the report. Prof. M. V. Rajyadhaksha, who was also on the commitee told him, "You better do your homework, because Kasbekar will have read the report minutely, and he will ask you questions about it."

My father loved every job he ever had in his career and welcomed the challenges they brought. He threw himself into the work with the greatest enjoyment. My brother in law John Richards said of him that "he had the highest standards for himself and expected the same high standards from everyone else." Even his hobbies -- whether it was chess or golf -- were taken seriously. One of his favourite ditties was "Work while you work, play while you play, this is the way to be happy I say." He made my youngest sister sing it with him.

Our family of six lived modestly, albeit in posh quarters given to IAS officers. All four of the children studied at English medium schools, so our knowledge of Sanskrit came from the Subhashitas and quotations from the Bhagavadgita that he sprinkled in his discourse from time to time. "Alasyam manushyanaam shareerastu maha ripu." was a popular one. He was very proud of the Sanskrit prize he won in the Inter Arts. The only Kannada I know is from the proverbs he threw at us to make a point. In addition to English, Hindi, Marathi and Konkani, he learned Gujarati during his first official posting as Assistant Collector, Kheda District. In his retirement he began re-reading Kalidasa in Sanskrit just for the fun of it.

His vision was always objective and rational. Another quality

was fairness. He was always just and balanced in his pronouncements, yet he had compassion for the underdog, the victim which is why we his children regarded as a touchstone. I for one never rebelled against him for this very reason.

Few people knew that he was also an artist. He filled many sketch pads which have now been lost. He had an eye for beautiful objects d'art. I very recently found out that he had acquired a certificate or diploma in Fine Art.

He read contemporary and classical literature widely and thanks to him we became a family of readers. Later in life he spent a lot of time studying the works of Nisargadatta Maharaj and Shri Aurobindo. He painstakingly indexed the former. I was flabbergasted when he told me that he must have read Sri Aurobindo's massive tome *Life Divine* at least a hundred times.

He was fortunate to have met a number of Siddha Purushas who showered him with great affection that he felt he had done nothing to deserve. When he was five he met Siddharudh Swami in Hubli, and later Swami Muktananda, Gajanan Maharaj, and Nisargadatta Maharaj. My father did not observe any blind beliefs nor did he allow any bigotry. His was a generous optimistic religion. We grew up in a household without any religious or caste biases.

The education of girls was a cause that was dear to his heart and he supported it with his purse. I remember when we went for our morning walks he would point out to me with great pride the young mothers purposefully walking their daughters to school. They belonged to the first generation of girl school goers.

His personal magnetism naturally attracted friends, relatives and all manner of people around him. He was always the patriarch surrounded by his children, wife and later, grandchildren. He inspired us, made us couragious. He took it for granted that we could tackle whatever challenges life threw us. And because he expected it from us, we rose to those challenges. He was proud of

our successes and we in turn wanted to make him proud of us. I think this capacity to inspire us and bring out the best in us was the greatest gift he gave us. His passing on March 15, 2008 was devastating for all of us, but after the period of grieving, we (that is, his children) discovered that we could internalize him, and in this way our father lives on in us.

- Ravibala Shenoy

(with inputs from Durgadas Kasbekar,
Asha Richards and Kalindi Philip)

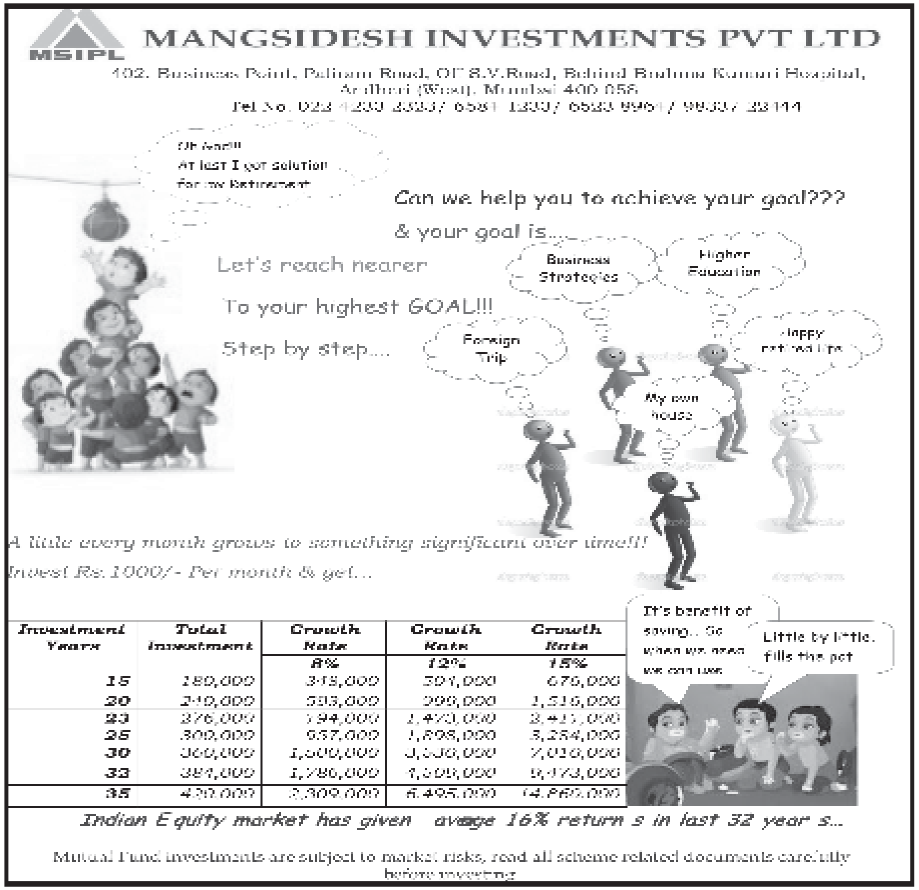

Investment Years	Total Investment	Growth Rate 8%	Growth Rate 12%	Growth Rate 15%
15	180,000	315,000	391,000	676,000
20	240,000	593,000	990,000	1,516,000
23	276,000	[illegible]	[illegible]	[illegible]
25	300,000	957,000	1,898,000	3,254,000
30	360,000	[illegible]	[illegible]	7,016,000
33	384,000	1,786,000	[illegible]	[illegible]
35	420,000	[illegible]	6,495,000	[illegible]

THE WIND IN A FROLIC

- P. D. Kasbekar

(कुशाग्र बुद्धिमत्तेचे श्री. पी. डी. कसबेकर यांच्या जन्मशताब्दीनिमित्त त्यांच्यावर दोन लेख याच अंकात प्रसिद्ध केले आहेत. ते हिंदू हायस्कूलमध्ये शिकत असताना त्यांच्या निबंधाची वही इंग्रजीचे शिक्षक कै. ए. के. राव यांनी आपल्या संग्रहात जपून ठेवली होती. १९५२–५३ या वर्षी मी त्याच शाळेत अकरावीत असताना त्यांचीच दोन लेखांची मी नक्कल करून घेतली होती. १९७८ साली श्री. कसबेकर यांना ज्ञातीच्या वार्षिक स्नेह संमेलनात प्रमुख पाहुणे म्हणून निमंत्रित केले होते. त्याचे औचित्य साधून आपल्या विद्यार्थ्यांमध्ये एका उत्कृष्ट निबंधाचा आदर्श असावा म्हणून तेव्हाच्या मुखपत्रिकेच्या ऑक्टोबर १९७८ च्या अंकात त्यांचा सदर लेख प्रसिद्ध करण्यात आला होता. त्यांच्या जन्मशताब्दीनिमत्त उजळणी म्हणून तोच निबंध पुनर्प्रकाशित करण्यात येत आहे. विद्यार्थीदशेतली मुले मुखपत्रिका वाचत नाहीत तेव्हा संबंधितांनीच आपल्या पाल्याकडून हा निबंध वाचून घ्यावा. १९३८ साली श्री. कसबेकर जेव्हा मॅट्रीकच्या परीक्षेत पहिल्या क्रमांकाने उत्तीर्ण झाले होते तेव्हा त्यांचा एक फोटो मुखपत्रिकेचे वरील भावंड ‘शारदा’ या त्रैमासिकाच्या जुलै १९३८ च्या अंकात छापून आला होंता. तोच वर उद्धृत करण्यात आला आहे.

– **द. ना. नाडकर्णी**, पारले)

The boys are playing, the girls are playing. 'why not I?' says the wind. And up he springs and rotates, tumbles, makes somer saults, dances and sings.

A man, rather enormous in volume with fat protruding belly, is walking along the pavement, with an open umbrella in his hand. The wind sees it 'Here is fun'. says he. He has snatched it out of the man's hand. And away it rolls, pursued by the gigantic mass of the man. Now it is up in the air, now it is down on the road. Rising rage and extreme bewilderment have swelled up the noble breast of that corpulent old man. He grinds his teeth, sputters. But he stops not. He is wet with perspiration, but he cares not. He has become ruling and groggy but he despairs not. The dogs bark at him. The frightened sparrows whirl away.

Merrily rolls the umbrella and on it the fat man is about to roll. But it strikes against something and comes to a stop. The gentleman in spite of his heavy mass jumps upon it with frantic eagerness. A shrill voice of an individual issues from behind the umbrella in corporal anguish. For the umbrella has struck a lady. The fat man wiping off the perspiration which the long run has engendered thanks her in a stammering voice and goes away.

Now the wind has found another object to play with, the basket of a milk woman, dissatisfied with its position on the head of the old lady, suddenly takes wing and defying the firm hold of that infirm lady, flies off. The empty aluminium pots of milk in them too get out of the basket and dance at their own sweet will. The wind fills up the basket like a sail and up it flies. Then follow the pots, tumbling and tickling and making a sound like that of an approaching tram car. The poor old lady runs after them, quite at a loss which to catch first. the boys in the street have seen this fun. So they run, pell - mell, helter - skelter, shouting and laughing. One boy has caught the basket, the pots too are caught.

Hullow! What is it that flies from the head of that corpulent old man? Oh, it is his turban. The wind has caught it too. How he tries to check it from flying off altogether of his head !

Now the wind espies the boy at the end of the lane reading a letter. He puffs and up soars the letter like a skylark. Round and round it turns, now it flutters down, but it goes up apain with the speed of an arrow. Now it is on a tree, now on the roof of a cottage.

The washerman is running after his clothes, the cowherd after his herd, for no sooner did the cows perceive the wind gambollying than they have begun to run, tossing the children, upsetting the old women.

Enough you wind, enough of this mischief. Mischief has its limits.

He is silent now. All this play is over, for the boys and girls too have ceased playing.

सीएच्या पहिल्या तुकडीत उत्तीर्ण झालेले आमचे बाबा

कै. बाबू शंकर नाडकर्णी ह्यांच्या जन्मशताब्दीनिमित्त

माझे वडील कै. बाबू शंकर नाडकर्णी आज हयात असते तर ४ ऑक्टोबरला १०० वर्षांचे झाले असते. ५ मे, १९९९ ला त्यांचं निधन होऊनही २२ वर्ष उलटून गेली. आता राहिल्या फक्त आठवणी. त्यांच्याविषयी तपशीलात लिहायचं म्हटलं तर मुखपत्रिकेची पूर्ण ३० पानंही अपुरी पडतील. पण तरीही त्यांची आठवण काढल्यावर माझ्या मनात जे तरंग उठतात ते थोडक्यात मांडायचा प्रयत्न करतो. शिवाय त्यांच्याविषयी माहिती फार कमी जणांना असावी, ती करून देणे हाही उद्देश आहेच. १९३९ मध्ये सदाशिवगड ह्या कर्नाटकमधील कारवार जिल्ह्यातील एका गावातून शंकर भास्कर नाडकर्णी ऊर्फ शुकामास्तर ह्यांचा बाबू हा १७/१८ वर्षांचा खेडवळ मुलगा म्हणजेच माझे होणारे वडील पदवीधर होण्यासाठी मुंबईत आले. पदवी मिळवून नोकरी पकडायची. मग मुंबईतच स्थायिक व्हायचे एवढीच त्यांची माफक अपेक्षा होती. १९४३ मध्ये सिडनहॅम कॉलेजमधून बी.कॉम. होईपर्यंत ४ वर्षे त्यांचा मुक्काम थोरल्या बहिणीकडे म्हणजे सौ. कुसुम सदानंद मुजुमदार ह्यांच्या घरी हिंदू कॉलनीमध्ये होता. लहानपणापासून त्यांची हुशारी अचाट होती. खास करून गणितामध्ये ५/६ आकड्यांचे मोठमोठे गुणाकार भागाकार ते तोंडी लीलया करीत. १३/१४ वर्षांचे असताना त्यांच्यावर इलस्ट्रेटेड विकलीमध्ये फोटोसकट लेख आला होता अशीा आख्यायिका आहे.

बी.कॉम. झाल्यावर बाबांना मुंबईतील सुप्रसिद्ध ऑडिट फर्म ए.एफ. फर्ग्युसनमध्ये ऑडिट क्लार्कची नोकरी मिळण्यात अडचण आली नाही. त्यावेळेस तेथे एवढे कारवारी होते की तेथील काही पारशी मंडळी देखील कोकणी बोलायची. १९४० च्या दशकात मुंबईत उतरणारा प्रत्येक कारवारी तरुण हा फर्ग्युसनमध्ये नोकरीला लागायचा हे सुप्रसिद्ध साहित्यिक पु. ल. देशपांडे ह्यांनी आपल्या एका पुस्तकामध्ये केलेल्या विधानात नक्कीच तथ्य आहे.

नोकरी मिळाल्यावर त्यांनी हिंदू कॉलनी सोडून दादरला प्लाझा सिनेमासमोर आपला मामा (हा त्यांच्याच वयाचा होता) श्री दिगंबर प्रभू ह्याच्या समवेत एका चाळीत खोली भाड्याने घेतली. आता त्यांचा जीवनक्रम पूर्णपणे बदलला. आता खिशात पैसे आल्यामुळे त्यांनी आपल्या आवडी

जोपासण्यास सुरुवात केली. म्हणजे चित्रपट पहाणे, क्रिकेटचे सामने पहाणे वगैरे. मोठेपणी त्यांच्याशी बोलताना माझ्या लक्षात येई की ४३ ते ४८ ह्या काळात गाजलेले सर्व हिंदी आणि इंग्रजी चित्रपट त्यांनी पाहिले होते. थोडक्यात आताच्या भाषेत सांगायचे म्हणजे ते बिनधास्त होते. पण हे सर्व उद्योग जरी चालू असले तरी त्यांच्या कामातही ते अत्यंत निपुण होते. त्यांचं टॅक्स डिपार्टमेंट होतं. आपल्या उपजत हुशारीमुळे त्यांनी त्यात पूर्णपणे प्रावीण्य मिळवलं. ह्याबरोबर ते ऑडिटची कामेही ती कितीही किचकट असली तरी हुशारीने करत. त्यांच्यात एक प्रकारची जिगर, धडाडी होती. त्यामुळे ते फर्मचे पहिले भारतीय पार्टनर श्री. मोदी ह्यांच्या गळ्यातील ताईत बनले. १९४७ मध्ये स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर Institute of England and Wales च्या धर्तीवर भारतातही १ जुलै १९४९ ला Institute of Chartered Accountants of India स्थापन झाली आणि त्याच वर्षी नोव्हेंबरमध्ये झालेल्या पहिल्याच परीक्षेत बाबा पहिल्याच प्रयत्नात उत्तीर्ण झाले. आपल्या छोट्याशा ज्ञातीत सीए झालेले ते पहिले कारवारी आहेत हे मी अत्यंत अभिमानाने नमूद करतो.

त्या आधी डिसेंबर १९४८ मध्ये त्यांचा गिरगांवमध्ये वास्तव्यास असणाऱ्या मंगेश आणि शांताबाई वर्टी ह्यांची धाकटी कन्या नंदिनी हिच्याशी विवाह झाला होता. यथावकाश अस्मादिक, त्यानंतर माझी कनिष्ठ भगिनी पद्मजा (आता सौ.पद्मजा मुजुमदार) हिचा जन्म झाला. आदर्श पती, पिता आणि भाऊ ह्या तिहेरी भूमिका त्यांनी समर्थपणे निभावल्या. आमच्याशी ते जास्त बोलत नसत. पण आमच्या कुठल्याडी अडचणीत ते सदैव आमच्या पाठीशी आहेत ह्याची आम्हांस खात्री असायची. त्यांच्या पावलावर पाऊल ठेवून मीही सीए झालो तेव्हा त्यांना झालेला आनंद अवर्णनीय होता. स्वभावानेही ते शांत, कोणाच्या अध्यात नाही की मध्यात नाही असे होते. आमच्या दोघांच्याही अगदी लहानपणापासून ते समज येईपर्यंतच्या यात ते कधीही आमच्यावर साधे ओरडलेले देखील मला आठवत नाही. लग्नाच्या वेळी आईचं वय केवळ १७ वर्षांचं होतं. तिला पदवीपर्यंतचे शिक्षण घेण्याचे, नोकरी करण्याचे पूर्ण स्वातंत्र्य त्यांनी दिले. आमच्या एका काकाचा तो पदवीधर होऊन नोकरीस लागेपर्यंत आणि धाकट्या आत्याचं तिचं लग्न लावून देईपर्यंत पूर्ण सांभाळ त्यांनी केला. अर्थात आईच्या सहकार्यानेच ते शक्य झालं.

पण का कुणास ठाऊक त्यांच्या शंभरीच्या निमित्ताने एकूणच त्यांचं मूल्यमापन करताना मला वाटतं की लग्नानंतर प्रापंचिक जबाबदाऱ्यांमुळे त्यांचा एकूणच पवित्रा बचावात्मक झाला

असावा. सीएची एवढी मोठी परीक्षा पास झाल्यावर त्यांना मोठमोठ्या कंपन्यांकडून नोकरीची बोलावणी येत होती पण आहे तिथेच नोकरीची शाश्वती आहे म्हणून पुढील ८ वर्षे ते फर्ग्युसनमध्येच राहिले. पण १९५७ मध्ये प्रख्यात कंपनी ''महिंद्र आणि महिंद्र''चा ऑडिट करताना त्यांच्या कामावर खुश होऊन मालक/संचालक के. सी. महिंद्र ह्यांनी मानाने त्यांची मॅनेजर म्हणून मोठ्या पगाराच्या नोकरीवर नेमणूक केली. पुढची २५ वर्षे ते तिथेच राहिले आणि मार्च १९८२ मध्ये अधिकारपदावरून निवृत्त झाले. एनकेजीएसबी कोऑपरेटिव्ह बँकेविषयी सुद्धा त्यांना ममत्व होते. ३ वर्षे ते बँकेचे संचालक होते तर २ वर्षे ऑडिटर होते. (साल आठवत नाही) टॅक्समध्ये तर त्यांचा हात धरणारा कोणीही नव्हता. निवृत्तीनंतर त्यांना 'टॅक्स कंसल्टंसी'चे अनेक प्रस्ताव आले पण ते त्यांनी नम्रतेने नाकारले आणि निवृत्तीची पुढील १७ वर्षे शांत आणि संथपणे घालवली. बरीच मंडळी त्यांना टॅक्स विषयक सल्ला मागायला यायची तो ते तत्परतेने द्यायचे.

पण आधी म्हटल्याप्रमाणे मला अजूनही वाटतं की त्यांच्या कुशाग्र बुद्धिमत्तेचे आणि सखोल ज्ञानाचे व्हावे तेवढे चीज झाले नाही. होते त्यापेक्षाही फार मोठ्या पदावर ते पोहोचू शकले असते पण तरीही सदाशिवगडसारख्या मागासलेल्या खेड्यातून कंदिलाच्या प्रकाशात अभ्यास करून मॅट्रीक झालेला गरीब मुलगा स्वत:च्या हिंमतीवर एवढे यश मिळवतो त्या बाबू नाडकर्णींचा मुलगा म्हणवून घेण्यात मला आजही वयाच्या ७० व्या वर्षीही अभिमान वाटतो.

सुधीर (अविनाश) नाडकर्णी, दादर

९८२१४७८२०२

SHREE HOMOEPATHIC PHARMACY

Wholesale & Retail For :

Genuine Indian & Imported Homoepathic Medicines

Laxmi Ratan Co-op. Hsg., Shop No. 6, Opp. Karnataka Sangh Hall, Mogal Lane,

Matunga (West), Mumbai - 400 016. Mob. : 83560 24542 / 98694 83433

Time : 9.00 a.m. to 8.00 p.m. **(SUNDAY CLOSED)**

Mrs. Nandita D. Wagle, Dr. Divya D. Wagle (BHMS. Bom.) ,

Dr. Dilip M. Wagle (LCEH. Bom.)

www.kccgoa.in

कोमल हिरवी तृणपाती ही
अलगद झुलवी सर्वांग,
कोवळ्या सुवर्ण प्रकाशात
उजळून जाई आनंद

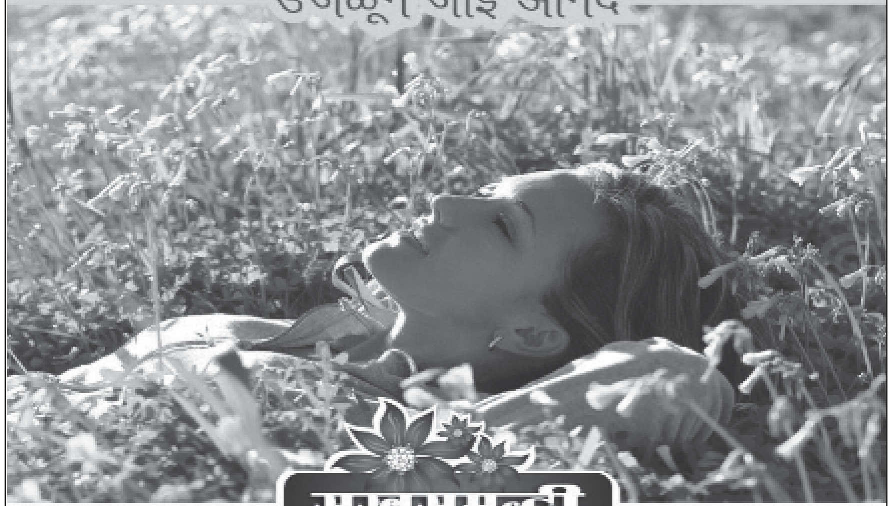

अप्रतिम निसर्गाने नटलेलं **सुखसमृद्धी**

मंगेशाच्या देवळापासून 2 मिनिटांच्या अंतरावर,
मंगेशी, फोंडा- गोवा

मनाला भुरळ घालणारं गोव्याचं आल्हाददायक सृष्टीसौंदर्य, प्रदूषणविरहीत हवा, खळाळणारं पाणी आणि सोबत मंगेश, म्हाळसा, नृसिंह, नवदुर्गा अशा देव-देवतांच्या सान्निध्याने पवित्र झालेला परिसर याने नटलेला आमचा नवा प्रकल्प 'सुखसमृद्धी' म्हणजे नावाला साजेसं असं सुख, समृद्धी आणि मांगल्याचं वरदान ठरेल हे नक्कीच. निसर्गाच्या सान्निध्यात राहून मन:शांति मिळविण्यासाठी आजच आमच्याशी संपर्क साधा.

फ्लॅटस् उपलब्ध: 1 रुम किचन, 1 बी.एच्.के, 2 बी.एच्.के

प्रोजेक्ट मान्यता: गोवा टाउन प्लॅनिंग
कर्जसहाय्य: नामवंत वित्त संस्था

a Project by:
KCC **कुणाल कन्स्ट्रक्शन कंपनी**

मुंबई ऑफिस: श्री. उमेश केरकर, 401, चौथा मजला, व्योम आर्केड, युनायटेड इंक कंपनीच्या बाजूला, सुभाष रोड, विलेपार्ले (पू), मुंबई- 400057. टेलि:**2683 3841/47/72.** मोबा: **98336 36451**
फॅक्स: 2683 3872 ई-मेल/ kunalconstructiongoa@yahoo.in

गोवा ऑफिस: टी- 1, रॉयल हाऊस, काझीवाडो, फोंडा- गोवा. मोबा: 98209 33352, 98206 33321 | गोवा साईट: 95/1, वेलिंग, मंगेशी, म्हार्दोळ, फोंडा- गोवा

kunalconstructiongoa@yahoo.in **GOA RERA NO: PRGO05180314**

निधन

शशिकला अशोक भांडारकर		
(पूर्वाश्रमीच्या शशिकला भास्कर तेलंग)	(बाड)	पुणे
रघुनाथ बाळकृष्ण बोरकर	(कोडीबाग)	माहीम
शंकर दत्तात्रय देसाई	(बेटकुळी)	भांडूप
सिंधु पद्माकर दुभाषी	(कारवार)	पुणे
दुर्गेश शांताराम हिचकड	(अंकोला)	बोरीवली
सुधीर शामराव गंडभीर	(कणसगिरी)	वरळी
श्रीकांत मुकुंद करूर	(सिरसी)	बंगलूर
वेंकटराव भवानी कसबेकर	(कडवाड)	पारले
प्रभाकर शांताराम कसबेकर	(कडवाड)	बोरीवली
हरीष विठ्ठल कुलकर्णी	(किन्नर)	हाजी अली
मीरा अनंत कुलकर्णी	(किन्नर)	परळ
महारुद्र पुंडलीक कुलकर्णी	(अवर्सा)	वसई
सुधा भुलेश्वर कुलकर्णी	(चेंडीये)	जोगेश्वरी
सुनीती शिवानंद कुलकर्णी	(हळगे)	माहीम
रमाबाई नागेश मुझुमदार	(अंकोला)	जोगेश्वरी
शीला गणपत मुझुमदार	(अंकोला)	माहीम
कल्पना (कुसुम) महेश्वर नाडकर्णी	(सांवरपै)	पारले
गजानन सदानंद नाडकर्णी	(बसुणगे)	बोरीवली
लीला दिगंबर फेणाणी	(चेंडीये)	पारले
अनंत माणिक संजगिरी	(गावगेरी)	डोंबिवली
माधव यशवंत शेटगिरी	(अंकोला)	अंधेरी
अरुण हनुमंत सुखटणकर	(सुपे)	बोरीवली
मंगला (सुशीला) भास्कर तेलंग	(नंदव्हाळ)	दहिसर
अमीता सुभाष वाघ	(सदाशिवगड)	गोरेगांव
अवधूत दत्तात्रय वाघ	(सदाशिवगड)	माहीम
शीला गणपत मुझुमदार	(अंकोला)	माहीम
महेश्वर रुद्राजी वाघ	(हारवाडा)	पुणे
सुहासिनी (कुमुद) मनोहर वागळे	(बाड)	अंबरनाथ
दर्शना नीलेश वागळे	(बाड)	अंधेरी
शिवानंद कमलाकर वागळे	(हाणकोण)	ठाणे
नलीनी मोहन वागळे	(माजाळी)	दहिसर
सुचिता रामचंद्र वर्टी	(सदाशिवगड)	बोरीवली
अभिजीत विठ्ठल (नरु) वर्टी	(सदाशिवगड)	मुलुंड

'सर्वप्रथम सेवा' याची व्याप्ती

मुंबईमध्ये हजारो हौसिंग सोसायट्या, टॉवर्स, इंडस्ट्रीयल इस्टेटस् वगैरे आहेत. त्यांचे व्यवस्थापन म्हणजे एक डोकेदुखी व मनस्ताप असतो. भाडी गोळा करणे, बँकेत भरणा करणे, पाणी/वीज/प्रॉपर्टी टॅक्स यांची बिले भरणे, माळी, सुरक्षा, लिफ्टमन यांच्यावर देखरेख ठेवणे, दुरुस्ती देखभाल करणे, हिशेब ठेवणे अशी अनेक कामे असतात. कार्यकारिणीचे सभासद म्हणून कुणाला राहायचे नसते, जे मारून मुटकून सभासद होतात त्यांना वेळ नसतो. आम्ही ही सगळी ए टू झेड कामे करण्याची जबाबदारी घेतो. आमच्याजवळ सध्या अनेक संस्थांची कामे आहेत. त्यांत टाटा हाऊसिंग, लक्ष्मी इंडस्ट्रीयलसारख्या मातब्बर संस्था आहेत. त्याशिवाय लघु उद्योग सुरू करण्यासाठी आमच्याजवळ नोंदविलेले अनेक ट्रेड मार्क्स आहेत.

उद्दिष्ट : सेवा पुरविण्यासाठी आम्हाला मनुष्यबळाची आवश्यकता आहे. इच्छुक ज्ञाति बांधवानी आमच्याशी संपर्क साधावा. त्यांना अर्थार्जन करण्यासाठी आम्ही साहाय्य करू तसेच आमच्या ट्रेड मार्क्सच्याद्वारे व्यवसाय सुरू करण्यासाठी आम्ही मार्गदर्शन करू. ज्ञातिबांधवांची सेवा हेही आमचे उद्दिष्ट आहे.

संपर्क : न. अ. जोशी : ९८१९३०४५९९/९९२०४०४५९९

पत्रव्यवहाराचा पत्ता : पोस्ट बॉक्स ११९९०, आझादनगर पोस्ट ऑफिस, अंधेरी (प.), मुंबई ४०० ०५३.

SERVICE FIRST®

SOCIETY SERVICE RESOURCE
समाजसेवा समृद्धि

98193 04599 | 99204 04599

सर्वप्रथम सेवा®

SOCIETY SERVICE RESOURCE

संघास व एज्युकेशन सोसायटीस मिळालेल्या देणग्या

(मागील अंकानंतर) उल्लेखनीय देणग्या

एका हितचिंतकातर्फे दोन लाख रुपयांची देणगी

गेल्या पिढीतले श्री. रंगराव दुर्गप्पा कुलकर्णी हे कारवार कोर्टात नाझीर या पदावर कार्यरत होते व त्यांचे बंधु श्री. विठ्ठल हे त्यावेळच्या प्रथेप्रमाणे जमीनदार होते. श्री. रंगराव यांचे एक उच्चशिक्षित सुपुत्र डॉ. अरविन्द हे अमेरिकेत अध्यापक होते. अलीकडेच ज्ञातीतील एका हितचिंतकाने आपले नाव जाहीर न करण्याच्या अटीवर समाजसेवानिधीसाठी श्रीमती रमा व श्री. रंगराव यांच्या स्मरणार्थ ५० हजार रुपये, श्री. विठ्ठल यांच्या स्मरणार्थ ५० हजार रुपये तसेच वैद्यकीय साहाय्याप्रीत्यर्थ श्रीमती हीरा व श्री. अरविन्द यांच्या स्मरणार्थ ५० हजार रुपये व श्री. रंगराव यांची कन्या श्रीमती स्नेहलता यांच्या समरणार्थ ५० हजार रुपये अशी दोन लाख रुपयांची देणगी दिली आहे.

डॉ. नलिनी नाडकर्णी यांच्यातर्फे वृद्धसेवानिधीसाठी एक लाख रुपयांची देणगी

गेल्या पिढीतील सदाशिवगड येथील श्री. गणपत पांडुरंग नाडकर्णी हे गणपतमास्तर म्हणून सुपरिचित होते. त्यांचे दिवंगत कुटुंबीय म्हणजे पुत्र सदानंद, मनोहर, महारुद्र व पांडुरंग (आपा), कन्या सुमित्रा, ललिता व उषा, जावई जयवंत नाडकर्णी व मंगेश नाडकर्णी व नातू डॉ. अभय महारुद्र नाडकर्णी या सर्वांच्या स्मृतीप्रीत्यर्थ गणपतमास्तर यांची सांगली येथील निष्णात स्त्रीरोग तज्ज्ञ स्नुषा डॉ. नलिनी महारुद्र नाडकर्णी यांनी अलीकडेच वृद्धसेवानिधीसाठी एक लाख रुपयांची देणगी दिली आहे.

सी.ए.च्या परीक्षेतील पहिल्या तुकडीतील विद्यार्थी श्री. बाबुराव नाडकर्णी यांच्या जन्मशताब्दीप्रसंगी पन्नास हजार रुपयांची देणगी

कारवार जिल्ह्यातील खासगी क्षेत्रातील पहिल्या माध्यमिक शाळेचे संस्थापक म्हणजे सदाशिवगड येथील श्री. शंकर भास्कर नाडकर्णी ऊर्फ शुकमास्तर त्यांचे सुपुत्र म्हणजे श्री. बाबुराव. १ जुलै १९४९ रोजी पार्लमेंटच्या अधिनियमानुसार लेखा परीक्षकाच्या कार्यात सुसूत्रता आणणारा कायदा संमत करण्यात आला व त्यानंतर सी.ए.च्या परीक्षा अधिकृतपणे घेण्यात आल्या. १९४९ च्या पहिल्याच तुकडीत बाबुराव हे उत्तीर्ण झाले. व्यवसायात ते महिन्द्र उद्योगसमुहात कर सल्लागार म्हणून त्यांना मान होता. आपल्या बँकेचेही ते पाच वर्षे संचालक होते व त्यातील दोन वर्षे लेखा परीक्षक म्हणून जबाबदारीचे काम पाहिले. ४ ऑक्टोबर २०२१ ही बाबुरावांची जन्मशताब्दी. याप्रसंगी त्यांचे सी.ए. सुपुत्र श्री. सुधीर (अविनाश) यांनी ५० हजार रुपयांची देणगी दिली आहे. त्यातील २५ हजार रुपये समाजसेवेसाठी आहेत व ऊर्वरीत २५ हजार रुपये वैद्यकीय साहाय्याप्रीत्यर्थ आहेत. अविनाश यांनी वडिलांविषयी लिहिलेला एक लेख याच अंकात प्रसिद्ध करण्यात आला आहे.

संघास मिळालेल्या देणग्या

१.	श्री देवीदास विश्वंभर कसबेकर यांजकडून	
	आई श्रीमती सुधा वि. कसबेकर यांच्या स्मरणार्थ	५,०००
	आजी श्रीमती रमाबाई त्रिंबक कसबेकर यांच्या स्मरणार्थ	५,०००
२.	हितचिंतकाकडून	
	श्रीमती रमा व श्री. रंगराव दुर्गप्पा कुलकर्णी यांच्या स्मरणार्थ	५०,०००
	श्री. विठ्ठल दुर्गप्पा कुलकर्णी यांच्या स्मरणार्थ	५०,०००
३.	श्री माधव शांताराम कामत यांच्या पाचव्या पुण्यतिथीनिमित्त पत्नी श्रीमती शामला व मुले श्रीमती मंगला, संध्या व रोहित, सून रश्मी व नात रिया यांजकडून	३,०००
४.	श्रीमती वृंदा व श्री. गजानन वासुदेव कसबेकर यांच्या स्मरणार्थ श्री दिलीप गणपत आरस यांजकडून	१०,०००
५.	श्री बाबू शंकर नाडकर्णी यांच्या जन्मशताब्दी प्रसंगी त्यांच्या स्मरणार्थ पुत्र श्री. सुधीर (अविनाश) यांजकडून	२५,०००
६.	श्री माधव शांताराम कामत यांच्या पाचव्या पुण्यतिथीप्रसंगी त्यांच्या स्मरणार्थ पत्नी श्रीमती शामला, कन्या वनिता हेगडे व संध्या कामत रायकर यांच्यातर्फे	११.००५
७.	अनामिकाकडून खालील व्यक्तींच्या स्मरणार्थ	
	श्रीरामकृष्ण परमहंस भक्त डॉ. अभय महारुद्र नाडकर्णी,	१,००१
	श्रीमती कल्पना(कुसुम) महेश्वर नाडकर्णी	१,००१
८.	श्री दिलीप रघुनाथ गायतोंडे यांच्या वाढदिवसाच्या प्रसंगी त्यांच्या स्मृतीप्रीत्यर्थ अनन्या व तानया मुझुमदार आणि अव्यन गायतोंडे या नातवंडातर्फे	३०,०००
९.	श्रीमती मालती माधव देसाई यांच्या स्मरणार्थ कन्या श्रीमती लक्ष्मी(पूर्णा) नारायण शिवेश्वरकर यांजकडून	११,०००

वृद्धसेवा निधीसाठी

१.	श्री गणपत (गणपत मास्तर) पांडुरंग नाडकर्णी यांच्या कुटुंबीयांच्या स्मरणार्थ डॉ. नलीनी महारुद्र नाडकर्णी यांजकडून पुत्र : सर्वश्री सदानंद, मनोहर, महारुद्र व पांडुरंग (आपा) कन्या : श्रीमती सुमित्रा, ललिता व उषा स्नुषा श्रीमती इंदू सदानंद नाडकर्णी जावई : श्री जयवंत यशवंत नाडकर्णी व श्री. मंगेश नारायण नाडकर्णी नातु : डॉ. अभय महारुद्र नाडकर्णी	१,००,०००
२.	श्रीमती सुनंदा व श्री. मोहन शांताराम भेडसगावकर यांच्या विवाहाच्या सुवर्णमहोत्सवानिमित्त उभयताकडून	५,०००
३.	श्री. शांताकुमार ज्ञानेश्वर भांडारकर यांच्या स्मरणार्थ पत्नी श्रीमती कीर्तीलता व कुटुंबीयांकडून	१०.०००

४. श्री जिवबा नागेश सरदेसाई यांच्या स्मरणार्थ पत्नी श्रीमती आशा यांजकडून १०,०००
५. श्री अरुण भास्कर कसबेकर यांच्यातर्फे खालील व्यक्तींच्या स्मरणार्थ
काका श्री. पी.डी. कसबेकर यांच्या जन्मशताब्दी प्रसंगी १.००,०००
काका श्री. आनंद दत्तात्रय कसबेकर १.००,०००
आजी आजोबा श्रीमती लक्ष्मीबाई (कावाका) व
श्री. दत्तात्रय रामचंद्र कसबेकर १०,००,०००
आई वडील श्रीमती इंदूमती व श्री. भास्कर दत्तात्रय कसबेकर १०,००,०००
सासू सासरे श्रीमती शांताबाई व नीलकंठ पांडुरंग पिकळे १०,००,०००
६. श्री. देवीदास विश्वंभर कसबेकर यांच्यातर्फे
आजी आजोबा यांच्या स्मरणार्थ पितृपक्षप्रसंगी १०,०००

वैद्यकीय साहाय्याप्रीत्यर्थ

१. हितचिंतकाकडून
श्रीमती सरोजिनी रंगराव कुलकर्णी यांच्या स्मरणार्त ५०,०००
श्रीमती हीरा व डॉ. अरविन्द रंगराव कुलकर्णी यांच्या स्मरणार्थ ५०,०००
२. श्रीमती स्नेहलता गोविंद कसबेकर यांच्या ७ व्या पुण्यतिथीनिमित्त
पुत्र श्री. विनय यांजकडून ३,०००
३. श्री. वासुदेव जनार्दन कामत यांच्या स्मरणार्थ पत्नी श्रीमती शांता यांजकडून १०,०००
४. पती श्री. देवीदास नीलकंठ तेलंग व सासू सासरे श्रीमती आनंदाबाई व
श्री. नीलकंठ सदाशिव तेलंग यांच्या स्मरणार्थ अनुक्रमे पत्नी व
स्नुषा देवांगी व कुटुंबीयांकडून १०,०००
५. श्रीमती वसुंधरा व श्री. वासुदेव नारायण कुलकर्णी यांच्या स्मरणार्थ
कन्या श्रीमती देवांगी देवीदास तेलंग व कुटुंबीयांकडून १०,०००
६. श्री. बाबू शंकर नाडकर्णी यांच्या जन्मशताब्दी प्रसंगी त्यांच्या स्मरणार्थ पुत्र
श्री. सुधीर (अविनाश) यांजकडून २५,०००

एज्युकेशन सोसायटीस मिळालेल्या देणग्या

१. श्री. घनश्याम गोपाल वर्टी यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त
कन्या श्रीमती सीमा अजय शेंबेकर यांजकडून १,५०१
२. श्रीमती कमल विश्वंभर गायतोंडे यांच्या १४ व्या व १५ व्या
पुण्यतिथीनिमित्त बंधु श्री. अरुणकुमार विश्वंभर गायतोंडे यांजकडून २०,०००
३. श्री. श्रीकांत नारायण कसबेकर यांच्या इच्छेनुसार त्यांच्या स्मरणार्थ
पत्नी श्रीमती मंगला यांजकडून २५,०००
४. श्रीमती सावित्रीबाई नागेश पालेकर यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त
पुत्र श्री. प्रकाश यांजकडून २,५०१

(उर्वरीत देणग्यांचा तपशील जागेअभावी पुढील अंकी.)

Regd. with register of Newspapers of India under Reg. No. RN37436/80

NKGSB Bank
NKGSB Co-op. Bank Ltd.
(Multi-State Scheduled Bank)
Trusted over a Century

Multiple Rewardz in One Fixed Deposit

w.e.f. 19.04.2021

From 1 - 2 yrs	Above 2 - 5 yrs	Above 5 - 10 yrs
General Public 5.60% p.a.	General Public 5.75% p.a.	General Public 5.85% p.a.
Senior Citizen 5.85% p.a.	Senior Citizen 6.00% p.a.	Senior Citizen 6.35% p.a.

- Higher Interest for Longer Period
- Choice of Monthly (Discounted) / Quarterly / Maturity Interest Payout
- Higher Yield over Card Rate on Interest Reinvestment Plan
- Instant Liquidity in case of urgency
- Convenient booking through our Quick Mobil App / Net Banking
- Avail Exciting Offers on FD / RD creation via Quick Mobil App
- Auto-Sweep facility available in multiples of INR 1000

T&C Apply.

Rates are applicable for Fixed Deposits in India only.

www.nkgsb-bank.com
Call us: 022 28602000

हे पत्र संपादक, मुद्रक, प्रकाशक द. ना. नाडकर्णी यांनी दि नॉ. कॅ. गौ. सा. ब्रा. संघ, मुंबई ४, यांच्यासाठी प्रसिद्ध केले.